

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken " 8 K, " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint.
az udvarban hátul.

Radikális párt.

Kristóffy Ischlben.

A darabantok dolgoznak.

Ischlből jelentik, hogy Kristóffy József odaérkezett s két nap óta nagyban tárgyal volt gazdájával, báró Fejérváryval. Az a forrás, a honnan ez a hír érkezik, egyebet is tud. Szerinte a volt belügyi ügyvivőt Fejérváry hívta s az utazás összefüggésben áll azzal az aknamunkával, melyet a darabantok a koalíció ellen folytatnak. Kristóffy elhagyta a nemzetközi szociálistákat is és lázasan dolgozik a radikális párt szervezésén.

Körülbelül ugyanekkor kellemetlen akadályokról érkezik a hír, melyek a kormány útjába torlódtak. Wekerle hosszú időn át referált az alkotmánybiztosítók kérdéséről, amelyben gr. Andrássy Gyula éppen egy év előtt tett Bécsben előterjesztést s a vége a dolognak az, hogy kiadják a kérdést egy volt osztrák miniszterelnöknek, tanulmányozza a magyar politikának ezt a döntő fontosságú kérdését. Fölküldik szentesítés végett a

vasutas javaslatokat, melyekkel a kormánynak páratlan kellemetlenségei voltak eddig is és nyoma sincs a szentesítésnek. Micsoda kezek dolgoznak azon, hogy a nagy bajjal, nehezen és gyöngén összefoltozott békeséget ismét megzavarják. Önkéntelen az az impreszió, hogy Bécs szántszándékkal akar kellemetlenséget okozni a Wekerle-kormánynak. Kinek volt ez az érdeke?

Az ischli hír választ ad erre a kérdésre. Azok, akiknek a világon semmi más jogcímük nincs a hatalomra, minthogy véletlenül belepottyannak egyszer abba és soha többet nem tudnak leszokni az ízéről, a világot is kifordítanak a sarkából, csak még egyszer elejéről kezdhették a dolgot. Azt hiszik, a bukás óta látnak csak igazán jól s a közben szerzett tapasztalataikat úgy felhasználhatják, hogy ásó-kapa el nem választja őket többé a hatalomtól. Mivel úgy hiszik, hogy minden bajnak csak az volt az oka, hogy nem volt politikai párt mögöttük, ilyet akarnak összeszabálni. A koalíció föltétlenül több csalódást szerzett az országnak, mint amennyi örömet. A letört rendszer gyászlovagjai ezt a

közérzést a maguk javára akarják kamatoztatni. Azt hiszik, hogy most talán a kiábrándult ország inkább beveszi az ő honboldogító terveiket. És azok, akiknek semmi más hivatásuk ezen a világon most már nem lehetne, minthogy bujjanak el az emberi szem elől és magányosságban vezekeljenek azért, amit a nemzet ellen elkövettek, élni és vezetni akarnak. Ischlben pedig — ugylátszik — akad fül, amely meghallgatja őket és van kéz, amely segít nekik gonosz mesterkedéseikben.

Nyugodtan tudomásul vehetjük ezt a hirt. A letört darabantok kellemetlenkedhetnek még, de annyira eltemették őket az események, melyeknek önmaguk voltak előidézői, hogy soha többé vissza nem jöhetnek. Kristóffy jelentkezése azonban mindenesetre jó arra, hogy a Wekerle-kormánynak mementója legyen arra, hogy gondoljon a nemzetnek tett ígéret megvalósítására. Hosszu ideje annak, hogy átvette az ügyek vezetését s nincs jóformán kívánság, amelyet teljesített volna. Ha a kormány kemény határozottsággal nekilát a kötelezettsége teljesítésének, akkor hiába intrikálnak a régi idők szellemei.

A bűvös ezüstpénz.

Két évvel előzőleg Gomez szegény volt, mint a templom egere. Mindig jó fiu volt, de tudvalevő, hogy mindig nagy a különbség a gazdag jó fiuk és a szegény jó fiuk között. És szegényemre legyen mondvá, azt hiszem, hogy jobb szerettem gazdagon, mint szegényen. Volt ugyan foglalkozása, a mennyiben hírlapokat írt, de Spanyolországban a zsurnalisztika rosszul fizet. A mi jövedelme volt, talán inkább onnan eredt, hogy szenvedélyesen játszott.

És ime, egyszerre gazdag emberré lett. Voltak házai, lovai, volt kitűnő szakácsa, a legjobb társaságban mozgott. Az aranykulcs megnyitotta a legelőkelőbb körök ajtaját, a mivel különben nem akarom mondani, hogy Gomez nem lett volna jó család sarja.

Ily körülmények között intéztem hozzá kérdésemet:

- Honnan szerezte a vagyonát?
- Elgondolkozva nézett reám, leverte a szivarjának a hamuját, azután így szólt:
- Hogy honnan szereztem a vagyonomat? Mit regél róla a hír, Pedro?
- Bocsássá meg őszinteségemet, azt

regélik, hogy rejtélyes módon szerezte. Még azt is beszélük, hogy eladta a lelkét az ördögnek és igen értelmes emberekkel beszéltem, akik emberfeletti erőnek tulajdonítják nagy vagyonát.

— Talán igazuk van, felelt Gomez nyugodtan.

Rábámultam.

— Hallgasson meg és majd itéljen önmaga. Magam nem tudtam megítélni soha. Annak oka, hogy vagyonom forrását nem tudják, egyedül az, hogy az az egyetlen ember, aki tudta, a rákövetkező napon elhagyta a várost.

— A mire következő napon?

— Kezdem a kezdeténél. Az eset elég különös. Hiszen ismertek két évvel ezelőtt, amikor szegény ember voltam, kórusban fujták, hogy: „Szegény Gomez, be kár, hogy oly szenvedélyesen játszik! Közönséges játékos!” Nos, nem volt igazuk. Nem a játék kedvéért játszottam, hanem azért, hogy meggazdagodjam. Nem voltam játékos, hanem spekuláns. Beláttam, hogy mesterségemmel sohasem keresek annyit, amennyit szerettem volna, hogy jólétemnek megvehessem alapját és azért fordultam a zöld asztalhoz.

Egy napon szokatlanul bus voltam.

Nem szoktam sokat inni, hiszen tudjátok, de az nap talán többet ittam a szokottnál. A játékasztalnál kerestem vigaszt. Szerencsétlenségemre nagyobb összeg volt nálam, amelyet egy barátom bizott reám, hogy tartozását fizessem ki. A rulett-asztalhoz ültem. A szerencse ellenem volt. Az a néhány duró, amely az enyém volt, hamarosan eluszott. Valami ösztökélt. Olyasmit tettem, a mire magamat sohasem hittem volna képesnek. Nem voltam eszemnél. Hozzányultam a barátom pénzéhez és elvesztettem az egész összeget. Szólni akartam, de Gomez félbeszakított.

— Ne itéljen el, nem mondhatna keményebb dolgot, mint amit már magamnak elmondtam. Keserű szemrehányást tettem magamnak. Sokáig ültem ott és néztem a többi játékos, aki úgy folytatta játékát, mintha semmi sem történt volna. Mit tudták ők, hogy egy ember ül az asztalnál, aki öngyilkosságra gondol. Nem volt pénzem, sem becsületem, mit ért már nekem az élet? Ily gondolatok cikáztak át az agyamon, amikor az est beállt és a játékosok egymásután kezdtek elszállingózni. Még csak az én asztalomonál ültek néhányan s még erőltették a szerencsét. Már majdnem csak magamban ültem ott a banktartóval.

Vigadó cimen a Kandia és Szent-Anna utca sarokházban kellemes mulatót nyitottam ahol mindn időben tisztán kezelt italok és riss **Vámosi Ferenc** hidegétkek kaphatók. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

POLITIKAI HIREK.

Uj katonai nyugdíjtörvény. Bécsből írják: Az új katonai nyugdíjtörvényt a hadügyminiszteriumban már elkészítették s a hadügyminiszter rövidesen életbe is lépteti. A törvény főujítása, hogy negyven évi szolgálat helyett már harmincöt év után teljes nyugdíjat biztosít. A rokkant tiszt eddig csak tíz évi szolgálat után kapott nyugdíjat, az új törvény szerint ezentúl már öt év után kapja meg a minimális nyugdíjat. A hatszáz koronás minimumot föl emelik ezerszáz—ezerhatszáz koronára. A régi törvény szerint a tiszt tíz évi szolgálat után fizetésének egy harmadát, tizenöt év után három nyolcadot s azután évente harmadfél százalékkal emelkedő nyugdíjat kapott. Az új törvény szerint a tiszt öt év után kapja a minimumot, tíz év után fizetésének negyven százalékat s azután évente harmadfél százalékkal többet. Hogy a nyugdíjazott tiszt az állam megterhelése nélkül lakásbérét is megkapja, behozzák a tisztek lakásbér biztosítását. E célra a tiszt fizetésének két százalékát levonják s ennek fejében a nyugalmazott tiszt megfelelő lakásbér is kap. A legénység rokkantsági nyugdíját is fölemelik. Ma a rokkant közember évi hetvenkét korona, az altiszt háromszázhatvan korona nyugdíjat kap. Az új törvény szerint a közember kétszáz, az altiszt rangfokozat szerint háromszázöt ezer koronáig emelkedő rokkantsági illetményt kap.

A miniszterelnök itthon. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel fia társaságában Budapestre érkezett.

Megjött! Megjött!

Az ischli ajándék.

Már tudjuk, mennyit kell fizetnünk!

A miniszterelnök ischli utjának megvan az első eredménye. A kvóta megállapításáról szóló királyi kézirat megjelent a hivatalos lapban. Wekerle ugyancsak ma reggel érkezett meg Budapestre, hanem a kis irást még tegnap külön futár hozta el Ischlből.

— Oh, emlékszem, szakítottam félbe Gomezt; Herrera José volt, aki két év előtt olyan hirtelen eltűnt.

— Az, felelt Gomez és reám meresztette szemét.

— A bankár kérdőleg tekintett reám. Én is félig felkeltem már, hogy távozzam. El voltam szánva arra, hogy golyót röptek az agyamba. És, hogy ezt nem tettem meg, az egy igen különös, szinte csodás körülménynek tulajdonítható. A mint lenéztem, a légszészláng fényénél megláttam egy érmet, amely az asztal alatt csillogott.

— Egy pezeta? kérdém visszafolytott lélekzettel Gomeztől.

— Ezüstérem, ezüstpénz, felelt Gomez és folytatja történetét. Csak egy pezeta, de megmentette az életemet. Rátettem a lábamat és odaszóltam a bankartóhoz, aki az egész bank tulajdonosa volt és aki már csak magában ült az asztalnál. Egy pezetát a 17-esre. A bankár jól ismert. Nem kérte, hogy tegyem ki a pénzt, hanem meglóditottam a golyót és ez a 17-esnél megállott.

— Tizenhét nyert, szólt és a következő pillanatban hét duró volt előttem. A bankár pedig kérdezte: Marad?

Most már tudjuk, mennyit kell fizetnünk — 33³/₄₀%-ot. Ez milliókra lefordítva sok-sok millióra rug.

A hivatalos lap közleménye így szól: Ő osászári és apzstoli királyi Felsége a következő legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves Dr. Wekerle! Minthogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országoknak törvényes képviselői közt, arra az arányra nézve, a melyben a közös ügyek költségeihez járulni tartoznak, az 1867-ik évi XII-ik törvényeikk 19., 20. és 21-ik paragrafusai (az 1867-ik évi december hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. §-a R. G. Bl. 146. szám) értelmében létesítendő egyezmény nem jött létre, a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arányt az idézett törvényeikk 21-ik §-a (az idézett törvény 3-ik §-a) alapján az 1907. évi július hó 1-től, ugyanezen évi december hó 31-ig terjedő félév tartamára való érvényre, akképp állapítom meg, hogy a közös ügyek költségeiből — levonva azokból előzetesen az 1872. évi IV. törvényeikk értelmében a magyar államkincstár terhére eső 2%-ot — a magyar korona országai 33³/₄₀%-ot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 66⁶/₄₀%-ot viseljenek.

Utasítom Önt, hogy ezt köztudomásra hozza.

Kelt Ischlbén, 1907. évi július hó 28-án.
FERENC JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Iskolaszéki ülés.

Uj gazdasági iskola.

Tanyai iskolák államosítása.

Az iskolaszék szerdán délután 4 órakor tartott ülést Kovács József polgármester elnöke alatt. Jelen voltak az ülésen Oláh Károly és Király Gyula tanácsnokok, Farkas Albert mátai biztos, Varga Károly tb. tanácsnok, dr. Dereakassy István, Váczy N. János, Juhász József a ref. községi ismétlő iskola igazgatója, Kovács János.

Legelőször a gazdasági ismétlő iskola jövő évi költségvetését tárgyalták, amelyet Juhász József, az intézet pártatlan szorgalmú igazgatója ismertetett. A költségvetést, miu-

Némán bólintottam. A golyó megint megindult.

— Tizenhét nyert — szólt a bankár. . .

Megint ott hagytam a tétet és megint nyertem. Hétszer mosolygott rám Fortuna és mikor felhagytam a játékkal, nem azért tettem, mert nem akartam folytatni, hanem azért, mert felrobbantottam a bankot. A szegény öngyilkosjelölt hirtelen meggazdagodott.

— És a pezeta? kérdém, azt bizonyára eltette örök emlékül?

— Nem, felelt Gomez különös mosolylyal.

— Én bizony eltettem volna örökre — mondom meglepetve.

— Ah, nem tette volna el!

— Már miért nem?

— A mikor felemeltem a lábamat, hogy felszedjem a pénzt, nem találtam ott semmit.

— Sem—mit? Hát Hova lett?

— Volt, a mit én pezetaának néztem, nem volt pénz; a mit én pénznek hittem, nem volt más, csak . . .

— Csak?

— Csak egy csepp víz.

tán minden tétel szükségességéről megadta az igazgató a felvilágosítást, néhány kisebb tétel törlésével elfogadták.

Panaszt tett az igazgató, hogy a baromfi-öljít már kétszer feltörték és ezért azt a kérelmét terjesztette elő, hogy szilárdabb anyagból építtessen a város baromfi-öljít. E célból csak anyagot kér. A kérelmet áttették pártolólá a tanáchoz.

Az új (második) gazdasági ismétlő iskola felállításának ügyében még most sem döntöttek, pedig a vallás- és közoktatásügyi kormány már a múlt évben érkezett leiratában követelte az iskola felállítását. Az új iskola helyeül a hadházi-ut mellett levő 48 holdas városi birtokot jelölték ki.

Bejelentette Oláh Károly tanácsnok, hogy a tanyai iskolák államosítása ügyét a miniszter kedvezően intézte el és szeptember elsején már a meglevő, 4 tanyai iskolát állami kezelésbe veszi. A város négy tanítóját a miniszter állami tanítókká kinevezte. A hivatalos esküt augusztus 31-én fogják le tenni. Indítványozza, hogy a négy tanyai iskola formális átadására a tanács tüzzön ki határnapokat. Elfogadták.

Végül 2 személyes ügyet tárgyalt az iskolaszék zárt ajtók megett, zárt ülésben. Az ülés 6 óra után ért véget.

VIDÉK.

A megmérgezett Körös. Nagyváradról jelentik, hogy Körös folyóból ma se ezer megmérgezett halat fogtak ki. A megget állítólag Mezőtelegd alatt vetették be vízbe. A halállomány nagy része elpusztult.

Agyonvert kereskedő. Ürmösön mint onnan jelentik — vasárnap agyonverték Szilágyi Sándor kereskedőt. Szilágyi nagy erélylyel működött közre, hogy községben elterülő kisebb birtokcsoportot tagossítassanak. Azt hiszik, hogy ezért kelet életével lakolnia. A vizsgálatot a kalmi járásbíró vezeti a csendőrség egyetemben. Az előre megfontolt szándék igazolja az is, hogy már többször követelt el Szilágyi élete ellen merényletet.

Életveszedelem az alagutban.

Elrontott vasárnapi kirándulás.

Nagyvárad, július 31.

Mikor valaki a vonaton keresztülroboh az alaguton, önkéntelenül is eszébe jut: brr! de iszonyatos lehet, odalenn a sötét üregben ezzel a tűzszemű vasszörnyeteggel találkozni. A legváltozatosabb rémképek elevenednek meg az ember fantáziájában véres, borzalmas tragédiákról. Mindenkinek eszébe jutnak azok a ponyvaregények, melyek hirtelen megöszülésről s más egyéb kellemetlen históriáról regélnek s maga előtt látja mindenki a vad realitással megfestett képeket, melyeken fékezhetetlen erővel roboh be a vonat az üres, éjsztét, tátongó alagutba . . .

Nos, ezeket az ijedelmeket vasárnap délután a valóságban átélte több nagyvárad ur és urnó a révi alagutban. Talán egy perőig sem tartott a rettenetes helyzet, de ez a pillanat éppen elég volt ahhoz, hogy a halálos rémület minden ízében keresztüljárja azokat, a kik az alagutban a robogó vonattal találkoztak.

Vasárnap délután a révi cseppkőbarlangba mentek egy kis kirándulásra Rákos Vilmos, papírkereskedő, neje, leánya, Lusztig Albert, fiatal helybeli rőfős nagykereskedő, Mosel tűzérőhadnagy s társaságukban még két urileány. Meglátogatták előbb magát a bar-

Szép és jó cipőket olcsón csak Glück Ede férfi- női- és gyer- Plac- és Kossuth-
mek cipő árúhá- utca sarkán,
zába vehetünk, a Kistemplommal szemben.

langot, azután a hegy másik lábánál fekvő Tündérkertbe gyalogoltak. Onnan akartak körülbelül fél hat órájában a vasuti állomáshoz visszamenni. Hogy a kerülő utat megtakarítsák, az az ötletük támadt, hogy keresztül mennek az alaguton. Ilyenkor rendszeren azt gondolja mindenki, ugy se jön most a vonat, néhány perc alatt szépen átkelhetnek a hegyen. Az alagut óre azonban figyelmeztette őket, hogy az alaguton való átmenés veszedelmes és tiltva van. Rákos Vilmos azonban nyugodtan válaszolt:

— Csak bizza ránk! Tudjuk, hogy mit csinálunk.

— Jól van, menjenek az urak. Én nem láttam semmit.

A társaság neki vágott az alagutnak. A férfiak a sín pár két szélén haladtak, a nők pedig a vágányok között botorkáltak.

Alig haladtak azonban az alagut belsejéig, legelsőnek Lusztig Albert gyanus dübörgést hall. A dübörgés rohamosan növekedett. Csodálatos bátorsággal azonban nem vesztette el a lélekjelenlétét, sietett figyelmeztetni a hölgyeket, hogy ne ijedjenek meg, jön a vonat, kiszaladni már a nyílt pályára nem lehet. Egyetlen módja a megmenekülésnek, ha mindnyájan gyorsan az alagut kőfalához lapulnak.

A figyelmeztetés természetesen hiábavaló volt; a rettenetes helyzet elképzelhető rémületbe ejtette főként a hölgyeket. Sikoltani, kiabálni kezdtek. A sikoly persze hasztalan dolog volt, a veszedelmesen közeledő vonat zajos dübörgése elnyelte a kétségbeesett, artikulálatlan hangokat.

A vonat akkor már az alagut nyílásához ért. A kíméletnek és az udvariasságnak nem volt helye. Lusztig Albert és Mósél főhadnagy szinte erőszakkal vitték a hölgyeket az alagut falához, a hol valósággal megmerevedtek s így várták be a vassörnyeteg elvonulását. A férfiak pedig gyorsan egymás mellé feloldalt lapultak a hatalmas kövekhez, melyek alig vannak 25—30 centiméternyi távolságban a sínektől. Megfogódzni természetesen nics mibe, csak a kéz görcsös kapaszkodás és az ösztönszerűleg megizmosodott lelkierő tartotta ott mindnyájukat a fal mellett. A vonaton senkinek sem volt sejtelve sem arról, hogy az alagutban hét ember halálos rémülettel várja a bekövetkező végveszedelmet.

A vonat a szokott gyorsasággal süvített végig a pályán. A folytó füst, a bűzös gőz és szénszikkra teleszórt az alagut üregét kiállhatatlan atmoszférával. Szerencse, hogy a vonat az alagutat egy perc alatt keresztülfutja. Elrohant mellettük anélkül, hogy akárhány kárt tett volna.

A vonat elrobogott. A társaság elképzelhető izgalomban rohant a gőzös után, csak hogy mielőbb szabad levegőre érjen. Megfeszített erővel futottak. A szabad levegőn azután ellankadtan estek a földre. A hölgyeket hirtelen rosszul fogta el. Körülbelül egy órai pihenés után jutottak az állomáshoz, ott hanyat-homlok felkapaszkodtak az első vonatra s siettek haza Nagyváradra.

Nagyon valószínű, hogy ezt a végzetes katasztrófával fenyegető kirándulást egyhámar nem fogják elfelejteni s a társaság egyik tagjának sem jut majd eszébe, hogy még egyszer az alaguton keresztül rendezzen kirándulást.

VÁRMEGYE.

Takonykór és lépfene. Püspökladányban a takonykór, Egyeken a lépfene lépett fel. A két község határát zár alá helyezték.

Az új szálló ügye.

Ujabb ajánlat.

Az ev. ref. egyház palotája.

Ismeretes az az ajánlat, a melyet a budapesti Schomann és Klinger-cég tett a ref. egyháznak, hogy a nagytemplom mellett levő, rendkívül nagy értéket képviselő telkeire három emeletes palotát építtet, amely 50 év múlva az egyház tulajdonába megy át; azon időre is körülbelül évi 12,000 koronát fizet a telkek használatáért.

Az ajánlat rendkívül előnyös, mert a telkek, amelyen a paplakok vannak, óriási értéket képviselnek, de nem jövedelmeznek semmit, sőt a rajta levő ócska, rogyadozó épületek fenntartása minden évben az egyháznak sok kiadásába kerül. Az ajánlattevő cég hajlandó 50 éven át évi 12,000 koronát fizetni e telkekért, azután pedig ingyen átengedni az egyház tulajdonába a félmillió befektetéssel épülő, szép palotát.

Az ülés lefolyása.

Ez ügyben tegnap délután tartott ülést a ref. egyháztanács gazdasági bizottsága Juhász Ignác elnöke alatt. Jelen voltak: Jeney Miklós jegyző, Szele György lelkész, Bészler Károly, Márton Kálmán, Otrókosi Véghe János, Hódy Béla, Pálffy Ferenc, Bácsy András, Kovács Lajos, Molnár Ambrus és Csobán József.

Legelőször a gyenge tehetségű gyermekek iskolájának ügyét tárgyalták. Az iskola élére Csúrka István kitűnő képességű tanítót állítják, helyére pedig 800 korona tiszteletdíjjal kisegítő tanítót alkalmaznak.

Ezután Jeney Miklós jegyző, a szabadságon levő előadó helyettese ismertette a Schomann és Klinger milliomos cég ajánlatát, a melyet a két paplak helyén tervezett nagyarányú szálló, kávéház, étterem és fürdő építésére vonatkozólag tettek. A küldött, a melyhez a terveket utasították, az ajánlatot elutasítandónak tartja és az ügynek a napirendről való levételét javasolja, mert részint a beadott ajánlat anyagi részét tervek és költségvetés hiányában nem ismeri, részint azért, mert az erkölcsi tekintetek élesen szemben állanak az anyagi előnyökkel. Ezután ismerteti az előadó a fentemlített cég újabb beadványát, a melyet július 18-án adott be. Ebben biztosítja az egyházat ajánlatuk őszinteségéről, cégük megbízhatóságáról és arról, hogy az ajánlat az egyháza nézve anyagi haszonnal jár. Terveket és költségvetést azért nem nyújthattak be, mert azok elkészítése nagy költséggel jár és hiába való kiadásokat nem akarnak tenni mindaddig, amíg az egyház elvileg nem döntött. Ezért kéri az elvi döntést és ha az kedvező lesz, akkor pár hét alatt a részletes terveket és a költségvetést is beterjesztik.

Legelőször dr. Márton Kálmán szolt a tárgyhöz. Megfontolandónak tartja az ajánlatot, mert a rendkívül értékes telkek mit sem jövedelmez, sőt a régi épületek fenntartása nagy költségeket okoz az egyháznak. A telkek felett való rendelkezési jogát nem szívesen engedi ki az egyház kezéből, de oly fontosnak tartja mégis a dolgot, hogy nem utasítaná el.

Az aggodalmakra vonatkozólag, ame-

lyek a küldött első határozatának alapját képezték, Juhász Ignác rámutatott az ajánlattevők azon ígéreterre, hogy a zajosabb helyiségeket a Hatvan-utcai részen helyezik el, tehát elesik az az erkölcsi kifogás, hogy a Nagytemplom közelében lenne a vigadózások tanyája, különben is széles utca fogja elválasztani a templomot az építendő palotától. Ajánlja, hogy pártolólá adják ki a cég ajánlatát a küldöttnek.

Hosszabb vita indult meg ezután. Jeney Miklós rámutat arra, hogy a dolog nem olyan égetően sürgős, mert hiszen összefügg az a városrendezéssel, a vízmű és csatornázás kiépítésével, a villamos telep építésével stb. Otrókosi Véghe János melegen pártolja az ajánlat érdemi tárgyalását, mert rendkívül nagy értéket képviselő telkek jövedelmeztetése elsőrendű érdeke az egyháznak. Hódy Béla szintén elfogadandónak tartja az ajánlatot. Pálffy Ferenc rövid felszólalása után az elnök szavazásra tette fel a kérdést és a gazdasági bizottság 9 szóval 4 ellen Márton Kálmán indítványát fogadta el, t. i. a Schomann és Klinger cég ajánlatát pártolólá adják ki újra a küldöttnek.

Még több apróbb kölesön-ügy elintézése után az ülés 6 óra után véget ért.

VÁROSHÁZA.

A rendőrség jelentést tett a tanácsnak arról, hogy a Pásti-közben türehtetlen a bűz. A mérnökség az utca újra való csatornázásával akar segíteni a bajon és ez iránt javaslatot is tett a tanácsnak.

Az új piacok ügye. A városi tanács elhatározta tudvalevőleg, hogy a Miklós-, Szent Anna-, Péterfia- és Mester-utca végén külön piacokat létesít. Az új piackhelyeket kikövezték és tábla hirdeti mindenütt: „Piac!” De erről az elárusítók még nem értesültek. A tanács elhatározta, hogy hirdetni fogja az új piacok megnyitását és a jelentkező árúsokat felmenti a helypénz terhe alól.

Sztrájkok Debreczenben.

Eredménytelen békéltetés.

A városi téglagyár munkásai is mozognak.

Tegnap reggel volt az Erzsébet-malom sztrájkoló munkásainak békéltető tárgyalása az elsőfoku iparhatóságnál. A tárgyaláson Vetéssy Béla fogalmazó elnökölt s a gyár képviselőjében Molnár Lipót jelent meg. A tárgyaláson részt vett Polgár iparfelügyelő is. A hosszas tárgyalásnak az az eredménye lett, hogy a gyár képviselője megállapodott a munkásokkal egy délután a malom telepén folytatandó tárgyalásban. A gyárban történt tárgyalásnak — amelyen hat munkás és az igazgatóság nagyobb része vett részt — nem lett eredménye. Miután több pontban megállapodtak, a vasárnapi munkaszünet kérdésében feneklett meg a dolog. A munkások ragaszkodnak a teljes vasárnapi munkaszünethez s abban az esetben, ha az őszi hónapokban mégis szükségessé válna több vasárnapon a munka, a 24 órán tartó munkáért 5 százalék béremelést kérnek, ami elvégre nem csak méltányos, de már a többi malmokban is ugy van bevezetve. Az igazgatóság csak a napibért akarja adni s e miatt a tárgyalások megszakadtak.

Honi gyártmányu

cserép kályhák legnagyobb raktára. Takarítást és átrakást elvállalunk és azonnal eszközlünk

Bészler és Dávid Debrecen, Piac-u. 7. (Vecsey ház.)
vaskereskedőknél

Ugyancsak ezen délelőtt volt a Szikszay-téglagyár munkásainak a tárgyalása, amelyben a távollévő tulajdonos helyett Szikszay Géza építész jelent meg. Minden pontra megállapodásra jutottak már, csak a béremelésben nem. A tulajdonos 30 fillér béremelést ajánlott meg 1000 téglá után, míg a munkások a 40 fillérhez ragaszkodnak s így itt is eredménytelen maradt a tárgyalás.

Itt említjük meg, hogy a városi téglagyárban is bérmozgalom előtt állnak a munkások. Szinte 40 fillér béremelést kérnek 1000 téglá kivétele után s a követeléseiket be is adták Király Gyula tanácsnoknak.

Az ipartestület választása.

Ki lesz az új titkár?

Megtörtént a jelölés.

Fontos állás üresedett meg a debreceni ipartestületnél dr. Tóth Kálmán titkár lemondása folytán, aki a legnehezebb időkben hagyta ott sok oldalú képzettséget és férfiúi munkásságot követelő állását. Elhatározásához bizonyára hozzájárult az a sok hajsza is, amelyben a munkaadók érdekeinek védelmében részesült.

Az iparosságnak valósággal a lelke volt a lemondott titkár, aki mindig lelkes és fáradhatatlan harcosa volt az iparosok érdekeinek. Nagyon nehezen fogják nélkülözni, még nehezebben pótolni.

Miután a volt titkár megmásíthatatlan szándékkal mondott le, a megüresedett állásra az ipartestület előjárósága kiírta a pályázatot. A meglehetősen javadalmazott állásra összesen 11 pályázat érkezett be. Ezek közt többen a pályázat feltételeinek nem felelnek meg. Ezeket a jelölő bizottság, melynek elnöke Dávidházy Kálmán, tagjai Tóth Kálmán és Kurián Gyula voltak, kizárta a pályázatból.

Tegnap délután megejtették a jelölést is. Első helyen jelölték: Budaházy Jenő volt városi közigazgatási gyakornokot, a második helyen a bajai városi rendőrkapitányt és harmadik helyen dr. Gyökössi Endre író és hírlapíró, akit irodalmi működése révén jól ismer a debreceni közönség.

Ma délután lesz a választás, amely iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

UJDONSÁGOK

A rendőrök vizsgája.

Wladimir tanítványai.

A debreceni rendőrlégénységet Wladimir mester a japán dzsi u — dzsitsu önvédelmi módszerre oktatta ki. Hat hétig tartott a tanfolyam és tegnap nyilvános vizsgán mutatták be az elért eredményt.

A tornacsarnokban volt a vizsga, ame-

lyen Wesszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Lestyán Adorján, a tanács tagjai, a honvédhuzártisztikar sok tagja s nagyszámu érdeklődő jelent meg.

Az eredmény mindenkit meglepett. A vizsga várakozáson felül sikerült. A rendőrök egymásután mutatták be önvédekezési ügyességüket. Nagyon tetszett, mikor a leggyengébb rendőr a legerősebb embert egymaga megfékezte a japán módszerű fogásokkal. Különösen sikerült volt a késsel való támadás elleni védekezés. A rendőr egyetlen fogással lehetetlenné teszi, hogy a feléje sajtott kés érje, a másik fogással a legerősebb ember kezéből egyszerre kivészi a kést és ugyanazt az embert egymaga mindjárt bilinesbe is rakja.

A tapasztaltak után sűrűn hangzott el eljenzés és elismerés. A polgármester is kifejezte Wladimir mesternek elismerését, a rendőrlégénység buzgóságát megköszönte, buzdította és a vizsga után megvendégelte őket.

Uj szálloda Debrecenben.

A Hungária kibővítése.

Állandó varieté színház.

Mialatt a városban sűrűn merülnek fel szálloda építésére vonatkozó tervezgetések, Weichinger Károly, a Hungária kávéház tulajdonosa gyors elhatározással igyekszik azon a rég érzett szükségén segíteni, hogy Debrecen modern, nagy szállodát kapjon.

Száznegyvenezer koronáért megvette a Hungária kávéház mellett lévő piac-utcai s nagy telken álló emeletes házat, amelynek helyére két emeletes modern szállodát épített, nagyvárosi komforttal berendezve. A szállodának remek nagy étterme, gyönyörű nagyterme és állandó varieté színház helyisége lesz, ahol elsőrendű társaság fog előadásokat tartani.

Az új szálloda építkezési munkálatait már május hó elsején megkezdik.

* **Személyi hír.** Stingly Kálmán állomásfőnök négy heti szabadságra Hévízre utazott. Hivatalát Juhász József állomásfőnökhelyettes foglalta el.

* **Templom - alapkő - szentelés.** A debreceni gör. hath. egyháztanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a jövő hó 11-én, munkálataban levő új templomának alapkövét, szép ünnepély keretében megszenteli, mely alkalommal a róm. kath. templomban délelőtt ünnepi nagymise tartatják, utána pedig a hívek körmenetben kivonulnak az építés alatt álló templomhoz, hol a papság bizonyos szertartások keretében a templom alapkövét megáldja és megszenteli. Ez alkalommal Ungvárról, Hajdudorogról számosan vesznek részt a papság köréből a lélekemelő egyházi ünnepélyen.

* **A homokkerti olvasókör mulatsága.** A nyáron a homokkerti olvasó-egylet másodikban rendez mulatságot. A jun. 1-én ugy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült mulatság készítette a buzgó rendezőket, hogy augusztus 3-án ezt megismételjék. Erre nézve a meghívók szétküldtek; aki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, jelentse be az egyleti eljárónál az egyleti helyiségben, Homokkert, II. járás, 181. szám. Itt említjük meg, hogy jegyek a meghívóban feltüntetett rendezőségi tagoknál még mindig kaphatók. Tisztelettel a rendezőség.

* **Vége a hadgyakorlatoknak.** Nagyon forgalmas és élénk volt tegnap a debreceni állomás. Egyik katonavonat a másik után robogott ki az állomásból. A téglási hadgyakorlatokról ugyanis most utaztak el a katonák vissza állomáshelyeikre. Az elcsigázó gyakorlatok után még a huszárok is vonaton utaztak haza. A lefuvás öröme vig nótázás közben indultak el a katonavonatok.

* **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: Zilahi Sarolta ev. ref. 13 hónapos, Szabó Erzsébet ev. ref. 1 hónapos, Molnár Lajos r. kath. 3 hónapos, Faragó Juliánna ev. ref. 2 hónapos, Pénzes Sándorné r. kath. 27 éves, Kiss József ev. ref. 62 éves.

* **A tarka színpad új műsora.** A tarka színpad előadásai általános tetszéssel találkoznak. Ma este újra más műsor gyönyörködteti a közönséget. Egészen új személynét lép fel. Kitérő akrobaták, jeles táncosnők, nimitátor, amerikai komikus, új énekesnők és Charles Depford, a létraművész, a ki bámulatba ejti mutatványával a közönséget. A helyárak máttól kezdve újra a régié. Első hely egy korona 50 fillér, második hely egy korona.

* **Orvosi körökből.** Dr. Hajnal Dezső fogorvos mult hó 29-én (hétfőn) rendelését ismét megkezdte.

* **Csapókert, egy perc!** Régi óhajta már a csapókerti lakosságnak, hogy vasuti megállóhelyet kapjanak. Ez az óhaj csak a jövő évben fog teljesülni, mert bizonyos előmunkálatokat igényel. A vasutigazgatóság már elhatározta, hogy a Debrecen—Nyiregyháza közti vonalon megállóhelyet létesít. Erről értesítette is a várost. A helyet a tanács fogja megjelölni. A megállóhely a 7-es huszárlaktanya és a Csapó-kert közti részen lesz és már a jövő tavaszon a nyiregyházi vonatokon utazók hallani fogják a szót: Csapó-kert, egy perc!

* **Panaszok a hortobágyi csárdára.** A város tulajdonát képező hortobágyi csárda új bérlője ellen panaszok érkeznek. Az a panasz, hogy a csárdás rendkívül méregdrágán számít mindent, úgy hogy a véletlenül betévedt vendég, még a budapesti legelőkelőbb éttermek áránál is magasabb áron kénytelen megfizetni mindent. Így pl. a nemrég lezajlott huszárgyakorlatok alkalmával a szegény katonák egy pohár tejért (oukor és kenyér nélkül) 28 fillért fizettek. Maga, az ezredes is keményen kelt ez ellen. Panaszokdtak az országos ro-

Ingyen! teljesen ingyen kap mindenki 1 pár férfi cipő vételhez 1 drb. szép nyakkendőt és 1 pár női cipőhöz 1 pár gummisarkot. Neumann Testvéreknél a Tisza-hol urak-, nők- és gyermekek részére a palotában legelőkelőbb és legelőkelőbb barna, drapp, fekete fél és egész CIPŐK a legelőkelőbbben szerezhetők be.

vartani állomás kiküldöttjei is, de panasz kodnak a Hortobágyra kiránduló katonatisztek is, a vadászok is. A tanács megindíthatná a vizsgálatot a csárdás ellen, úgy van-e, a hogy a panaszok feltárják, mert hiszen szerződéses alkalmazottja és kötelessége a működését ellenőrizni.

* **Druker Mór meghalt.** Az izraelita hitközséget tegnap súlyos veszteség érte. Druker Mór hitközségi alelnök tegnap elhunyt. Az öreg ur halála nem jött váratlanul, mert régen betegeskedett. Halála mély és igaz részvétet keltett mindazokban, akik ismerték és tevékenységét méltányolták. Ma délután temetik Széohényi-utcai lakásáról. A temetésre a távollévő Krausz Vilmos fő-rabbit táviratilag hívták haza.

* **Tisztviselők mozgalma.** A szolnoki járásbíró és ügyészség kezelő-tisztjei helyzetük javítására mozgalmat indítottak és kívánásaikat körlevélben összes kartársaikkal közölték együttes eljárás céljából. Fizetésük javításán kívül egyéb kívánásaikat a következő három pontban foglalták össze:

1. Hogy minden igazságügyi irnok 10 évi kifogástalan szolgálat után irodatiszté léptetessék elő. 2. A segédteleggönyvvezetők a X. fizetési fokozatba soroztassanak és hogy ez az állás vagy továbbra is hagyassék meg, vagy szüntetessék meg s léptessék elő őket teleggönyvvezetők, de az a rendszer, hogy a teleggönyvvezetői és segédteleggönyvvezetői állások helyére irnoki állások rendszeresítenek, feltétlenül megszüntetendő. 3. Minden igazságügyi irnok 3 évi kifogástalan szolgálat után kinevezendő, ki nem nevezhető esetén 4 korona napdíjjal díjazandó.

* **Eltűnt tanuló.** Erdő László 17 éves kereskedő tanuló tegnap nagyanyjának József kir. hercegutca 7. számú lakásáról eltávozott s azóta oda nem tért vissza. Az ifjú város-szerte keresték, kutatták, de nyomára akadni sehol sem tudtak. Az eltűntet most a rendőrség is körözteti.

* **Pongyola 5 frt.** Halmágyi Sámuel utóda női és leány-felöltők legnagyobb áruházában, Debrecen.

* **Más vállalat miatt tíz év óta fennálló üzletemet feloszlatom.** Raktáramon levő összes árut beszerzési áron bocsájtom t. vevőim rendelkezésére. Bartha Kálmán, városház épület.

* **Thaisz Arthur,** előbb Pongrácz Géza papirkereskedésében, fényképészeti készülékek, gramaphonok és hanglemezek nagy választékban. Ugyanott megrendelhető havi 5 koronás részletre, Kossuth Lajos azt üzente nagy diszes fali kép.

* **Szeplő, májfoltok, persenések ellen biztos hatású a Rózsa arckenőcs.** Üdeséget, bájít kölcsönöz az arcnak. Tégely ára 1 K. Kapható Jóna és Jóna drogeriájában, Debrecen, Kossuth-utca 6.

* **Halmágyi Sámuel ut. áruházában** az idején előrehaladottsága miatt leszállított árak mellett árusítanak vászonruhák, aljak, blousok, övök, utazó köpenyek stb.

**UTI BÖRÖNDÖK
NAGY VÁLASZTEK BÀN
FEKETENEL.**

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szellemi és anyagi részét illető minden megkövetelés a Debreceni Ujság ügyosztójához: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

A dánosi tragédia.

A debreceni rendőrség nyomozása.

Elfogott cigányok.

A felismert revolver.

A dánosi nagy tragédiának még mindig vannak újabb és újabb fejleményei. A csendőrség mellett a többi hatóságok is igyekeznek világot vetni a rettenetes bűntényre s a gyilkosság felderítésében segédkezet nyújtanak nekik.

Legújabbán a debreceni rendőrség akadt igen érdekes nyomra, mely ha eredményesnek bizonyul, a bűnösök felderítésének ügyét jelentékenyen előbbre viszi.

Tegnap reggel ugyanis a debreceni rendőrség váratlanul ügyes fogást csinált. Mile Pál rendőrfogalmazó, aki eddig is élénk figyelemmel kísérte a véres eset minden legcsekélyebb mozzanatát, nem tévesztve szem elől a legjelenteklenebbnek látszó eseményt sem, újabb eredményt ért el. *Megszerezte a meggyilkolt Szarvas vendéglős revolverét. Két fiatal cigányasszonynál találta fel, akiket toloncuton kísérték Debrecenbe.*

Mik Vilmos csendőrszervező, aki az első bűnjeleket Budapestre szállította, a nála levő leírásból megállapította, hogy a revolver a Szarvasé lehetett. Mik tegnap a két cigány asszonynyal egyetemben fel is utazott Budapestre, hogy ez újabb eredményről beszámolhasson.

Az érdekes fogásról az alábbi tudósításban számolunk be:

Elfogott cigányleányok.

Kedden este a hajduböszörményi állomás közelében két cigányleányt fogott el az ottani csendőrség. Az elfogottakat, mivel letartóztatásukra semmi különösebb okot nem találtak, a böszörményi r.-kapitányságnak adták át eltoloncolás végett.

A két cigány leány így került tegnap reggel a debreceni rendőrség fogházába, a honnan toloncuton voltak tovább kísérendők.

A revolver.

A cigányok, a kik a csendőrök és a böszörményi rendőrök kordonán könnyű szerrel keresztül jöttek, itt lépre kerültek. Mile Pál ugyanis reggel szemlét tartott a jövevényeken, átnézte a tolonclevelet, melyen néhány sor azonnal szemébe ötlött.

„Mellékelve egy revolver.” Ez volt a Balog Mari (Nagy Piroska) tolonclevelébe beírva. Mile Pálnak azonnal gyanusnak tűnt fel ez. Tudta, hogy a meggyilkolt Szarvas revolverét nem bírták megtalálni. Bizonyosságot akart szerezni, vajjon nem ez-e a keresett revolver. A cigányasszonyokat azonnal maga elé vezettette és faggatni kezdte. Azonban Balog Mari és Lakatos Máli vallomásain elindulni nem lehetett, tele volt az hazugságokkal.

Mile Pál ekkor a revolvert megnézte Mik Vilmos helybeli csendőrszervezővel, aki tudvaleg a nyomozásban jelentékeny szerepet játszott. Mik Vilmos a hívásra megjelent és a birtokában lévő leírás alapján a revolvert Szarvas tulajdonának ismerte fel. Hosszasabban szemlélte ezután a két cigányasszonyt különösen Balog Marit, majd jegyzetbeírta a részleteket.

— Ez az! Határozottan ilyennek írta le vallomásában Lakatos Lina Róza, azt a cigány leányt, aki Kolompár Tutának a gyilkosságban segédkezett. Szarvas koronáros leányát ő tartotta legyűrve, míg a vad cigány erőszakos szerelmével ki-nozta.

Mik Vilmos felfedezéséről azonnal értesítették Goreczky csendőrfőhadnagy szakasparancsnokot, aki intézkedésére a cigányasszonyokat átkísérték a csendőrségre, honnan a déli vonattal Budapestre szállították.

Budapesten Mik Vilmos a bűnjelt képező revolvert be fogja mutatni Szarvas rokonainak, akiknek vallomása döntő lesz.

TÁVIRATOK.

Wekerle nyaralása.

Budapest, jul. 21. Wekerle Sándor miniszterelnök aug. 20-áig klopodiai birtokán fog nyaralni. (Dánosról lemondott.) A miniszterelnök szeptember elején Bécsbe utazik, hogy a kiegyezést megkösse.

A kvóta.

Bécs, július 31. A Wiener Zeitung közli a miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb kéziratot, amely a közösügyes költségekhez való hozzájárulás arányát az eddigi 33^{3/4} : 66^{1/2} arányban állapítja meg 1907. december 31-ig tartó érvénynyel.

Uj állategészségügyi rendelkezés.

Bécs, július 31. A Wiener Zeitung közli a cs. kir. földmívelési miniszternek egy hirdetményét, amely állategészségügyi rendőri intézkedéseket tartalmaz a hasított patáju állatok (szarvasmarha, juh, kecske, sertés) behozatalára vonatkozólag Magyarországból és Horvát-Szlavonországból a reichsrathban képviselt királyságok és tartományok területére. A hirdetményben fel vannak sorolva azon területek és megyék, amelyekből járványos betegségek miatt a behozatal tilos.

Az osztrák semmitűszék új elnöke.

Bécs, július 31. Ő felsége 25-én kelt legfelsőbb kéziratával kinevezte dr. Ruber Ignácot, a legfelsőbb törvény- és semmitűszék másodelnökét, a legfelsőbb törvény- és semmitűszék elnökévé.

Károlyi István meghalt.

Nagykároly, július 31. Károlyi István gróf, a gavallérvoltáról ösmert mánás ma délután fél 2 órakor a halotti szentségek ájtatos felvétele után 63 éves korában meghalt. Károlyi gróf, aki a lefolyt darabant-korszakban a nemzeti ellenállás lelke volt Szatmárvármegyében és az ellenállásra 200.000 koronát áldozott, már az ősz óta betegeskedett. Eleinte Reviczky-utcai palotájában ápolták. Már halálhíre is elterjedt, amikor jobban lett, úgy hogy nejével, Csekonics Margit grófnővel hazautazhatott nagykárolyi birtokára. Szombaton még annyira jól érezte magát, hogy Edvárd angol királynak, akihez fiatalkori személyes barátság fűzte, megnyugtató híreket küldött állapotáról. A múlt éjjel hirtelen válságosra fordult állapota. Ma reggel felvette a halotti szentségeket. Délben beállott az agónia. Halottas ágyánál a felesége, nővére, Dessewffy Aurélie grófné, dr. Áron Sándor vármegyei főorvos és a házi orvosai állottak.

Budapest, július 31. A fővárosba délután 3 órakor érkezett meg a távirati értesítés Nagykarolyból a gróf haláláról. A táviratot Ilk Mihály jószágkormányzó küldte. A nemzeti és országos kaszinók, az Akadémia és Park-klub még a délután folyamán kitűzték a gyászlobogót.

Nagykaroly, július 31. Károlyi István gróf temetése pénteken délután 4 órakor lesz. A temetési szertartást Boromisza Tibor szatmári püspök fogja végezni. Az elhunytak György fiát, aki Londonban van és leányát, Károlyi Gyulánét, aki Velencében van gyermekeivel, táviratilag hívták haza a temetésre.

Leleplezett aranylopás.

Kadnikbánya, július 31. Az utkaparók az országuton nagy mennyiségű ólmot találtak, amelyben 30,00 korona értékű arany és ezüst volt. Kiderült, hogy a munkások a bányából régóta lopnak.

Vilmos és Miklós találkozása.

Berlin, július 31. Minden ellenkező híresztelés dacára is bizonyos, hogy Vilmos német császár találkozni fog Miklós orosz cárral, még pedig Bülow kancellár és Szvolszki orosz külügyminiszter jelenlétében. Hir szerint a találkozás Nienewinde kikötője előtt fog megtörténni, ez azonban még nem bizonyos. Tény azonban, hogy a német flotta már ott van. A cár yachtját 4 aknahajó fogja kísélni. A találkozás a nyílt tengeren fog megtörténni.

Brankovics patriarcha halála.

Karlóca, július 31. Nagy feltűnést kelt az a körülmény, hogy máskor, amikor Brankovics György patriarcha beteg volt, az állapotáról mindig adtak ki napi jelentéseket, most azonban ez nem történt meg. Ebből is arra következtetnek, hogy öngyilkos lett.

Karlóca, július 31. A patriarcha általános örökösévé dr. Maximovics Milánét, a lányát nevezte. Jótékonycélra igen keveset adott, távoli rokonainak még kevesebbet. A bíróság a patriarcha vagyonát zár alá vette.

Karlóca, július 31. Kraszojevics György országos képviselő az egyházi kongresszus választmányát holnap délutánra hívta össze. Az egyházi radikális perrel támadja meg a patriarcha végrendeletét, mert az egyházi törvények értelmében vagyonának fele része az egyházat illeti.

Karlóca, július 31. A kabinetiroda után ma érkezett meg a király részvéte. Még nem bizonyos, hogy adminisztrátort neveznek-e ki. A magyar kormány mindenesetre azon van, hogy a magyarországi, hazafias érzelmű püspökökkel töltsse be a patriarcha állását. A szerbek Bogdanovits és Letics kinevezése ellen eleve állást foglaltak, mert ők Brankovics rokonai.

A dánosi gyilkosok.

Budapest, július 31. Aczél dr. vizsgálóbíró ma szembesítette a tanukat a dánosi rablógyilkossággal vádolt cigányokkal. A tanuk mind azt mondták, hogy ezek a dánosi rablógyilkosok. A vizsgálóbíró a szembesítés után kimondta az előzetes letartóztatást.

Gyermekrabló cigányok.

Kisjenő, jul. 31. Kovács Florián másfél éves gyermeket kóbor cigányok elrabolták. A csendőrök a cigányokat elfogták s a karavánnál még két rablott gyermeket találtak.

Kirabolt bank.

Pétervár, július 31. A Lombardbank ellen ma intézett támadásnál több, mint száz lövést váltottak a rablók, kik, számszerint

tizenketten, a munkásosztályhoz tartoztak. Miután mintegy 2800 rubelt raboltak, kiugráltak az első emeleti ablakon és eltűntek, menekülés közben is folyton lövöldözve. Két rablót, egyet közülök súlyosan sebesült állapotban, elfogtak. Két rendőrt megölték, egyet megsebesítettek. A lövések két járókelőt is megsebesítettek. A rablók kitűnően fel voltak fegyverkezve.

Egy milliomos végrendelete.

50,000 K szegény iparosoknak és kereskedőknek.

Beck operaénekes az általános örökös.

Tegnap bontották fel Weinmann Fülöp közjegyző irodájában Friedmann Lajos magánzó végrendeletét, aki két hét előtt halt meg és aki a Terézvárosban ismeretes szemeélység volt. Az elhunyt vagyona 1.200.000 koronára rug, mely nagyobb részben ingatlanokból áll. Friedmann végrendeletében több jótékony alapítványt tett. Így a pesti izraelita hitközségnek 6000 koronát, a szent együletnek 6000 koronát, a Bikur Cholim-egyesületnek 2000 koronát, a szürke apácák kolostorának (amelynek közelében Friedmann lakott) 1000 koronát hagyott. Friedmann ezenkívül egy a felesége és a saját nevére szóló ötvenezer koronás alapítványt tett, melynek kamatai elszegényedett iparosoknak és kereskedőknek adandók. Az alapítványt a pesti izraelita hitközség fogja kezelni.

Az egész vagyon haszonélvezője Friedmannak özvegye marad. Általános örökösül a végrendeletkező unokaöccsét, Beck Vilmos operaénekest tette meg, aki addig, míg az örökölt vagyon birtokába nem lép, ötszáz koronát kap havonként. A végrendelet végrehajtóit dr. Vaisz Sándor és dr. Eulenberg Salamon vannak megnevezve. Friedmann néhány hónappal halála előtt gondnokság alá helyezték.

HIREK.

Családi dráma. Paksról jelentik: Kiss János jómódu gazdálkodó már régebb idő óta nem a legjobb viszonyban élt feleségével. Napirenden volt náluk a veszekedés. Tegnap is összeszólalkoztak valamin és a vita hevében Kiss lekapta a falon függő vadászfegyverét és feleségére lőtt, ki halálosan találva összerogyott, azután pedig saját szájába tette a fegyver csövét és úgy sütötte azt el. Kiss, kinek fejét a lövés szétronsolta, azonnal szörnyethalt.

A fegyver. Resicabányáról írják: Peja János fuvaros 18 éves fia saját udvarukon lövöldözött Haberda Ferenc kocissal. A fegyver egyszer csak fölmondta a szolgálatot és Peja elkezdett babrálni vele, miközben a fegyver elsült és a golyó Haberda fejébe furódott, aki még aznap meghalt. A vizsgálat megindult.

Aru- és értéktőzsde.

Július 31.

Budapesti gabonatőzsde.

5-10 fillérrel drágább áron elkelt 50 kilogrammonként 10,000 mm. buza.
Tengeri, zab változatlan, rozs néhány fillérrel drágább.

Az évi 1907 július 29 este 8 órától, 1907 július 30 esti 6 óráig Budapestre

ÉRKEZETT:

Buza	11295 mm.
Rozs	201 "
Árpa	198 "
Zab	389 "
Tengeri	" "
Repce	608 "
Liszt	153 "
Korpa	100 "

Összesen: 12953 mm.

ELSZÁLLITTATOTT:

Buza	3000 mm.
Rozs	450 "
Árpa	" "
Zab	" "
Tengeri	1339 "
Repce	" "
Liszt	19599 "
Korpa	4219 "

Összesen: 28667 mm.

A határidő-üzet.

A határidőüzet változatlan árák mellett folyt le, zab némileg javult, míg tengeri olcsóban zárult. A forgalom mérsékelt maradt.

Az árák 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza április 1908	1162	1164-1162
Buza május	—	—
Buza október	1140	1136-1138
Rozs	—	—
Rozs május	—	—
Rozs októberre	882	881-884
Zab április	—	—
Zab május	—	—
Zab októberre	806	881-809
Tengeri augusztus	646	647-646
Tengeri szept.	658	656-657
Tengeri május 1908	644	650-648

NYILTTÉR.*

D. Bacsó Dezső ügyvéd irodáját

József kir. herceg-u. 8. sz. alá

eddig irodahelyisége után

‡ következő átjáró házba ‡

helyezte át.

Étvágygerjesztő és legjobb óvszer gyomor betegségek ellen a valódi

Trencsényi borovicska,

Egész üveg . . . . . 75 kr.

Fél üveg . . . . . 40 kr.

Egyedüll raktára:

Annok Sándor,

Piac- és Szent Anna utca sarkán.

1299

A debreceni izr. szent-egylet igaz részvétellel tudatja, hogy érdemekben gazdag, évek során át buzgó tevékenységű volt elnöke, előljárásági és választmányi tagja

Bruckner Mór ur,

életének 77. évében rövid szenvedés után folyó-hó 31-én elhunyt.

Hült teteme augusztus hó 1-én délután 2 órakor fog a Széchenyi-utca 48. sz. gyászsháztól az izr. sirkertbe kíséretetni.

Debrecen, 1907 július hó.

Aldás dicsőséges emlékére!

NAPERNYŐK

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

BOSZNAV J. és TSA

divatruházában

Debrecen Kossuth-u. 5.

A cégünkél vásárolt ernyők behúzatát, ha az egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul újonnan behúztatjuk.

VÁSZONÁRU

fehéreneműek, valamint sifonok és paplanlepedévásznak, virágos és csilkos csinvatok, damaszt étkező és aszur kávéstertékek, damaszt- és frottír törölközők, törölkendők és nankingek, valamint kész női fehéreneműek és paplanok

legolcsóbb szabott árban.

Nőruha divat vásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓÁRUK!

nőruhákra: budai kékfestő voalok, cosmanosi savannah, indis fular, batiszt, atlasz szatin. 120 cm széles sima színes francia batisztok, himzett és aszur batisztok, angol zefrek, és szerbvásznak.

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok,

himzett batisztban,

Kész fehéreneműek

vászon, sifon és batiszt női ingek, nadrágok, hálókötösök és alszoknyák, sima és himzett kész ágyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, casmir és selyem paplank, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, és divat zsebkendők

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyeg raktára
Debrecen, Rózsa utca 1. szám.

Alapítva 1842. évben.

Egyedüli készítő:
GRÓSZ NAGY FERENC
gyógyszerész
DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.

Legbiztosabb széplőszert a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása osodás!

Szépít, fiatalít! Legkíméletesebb szer szepülő, máj-feltek, pattanások és az arcbőr tisztáltsági ellen. Egy tégely 1 korona hozzávaló „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban 1—2—3 kor. üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlított gyógyszernek. Kapható a készítő *

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél
Debrecen, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszervu” gyógyszer-tár
Telefon 496. sz. Telefon 496. sz.

635

Divatos fekete és színes

NAPERNYŐK.

angol, zefir, selyem és csipke

BLOUZOK

nagy választékban

Kontsek Kornél

női és úri divatruházában

Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

Minták kívánatra készséggel küldetnek.

929

Poloska irtását felvállalom.

Munka után édes a nyugalom!

ha a

Schwartz-féle poloskairtó-szeszt

használja,

mely kiválóan sikerült vegyi összetételénél fogva fölülmúja az összes eddig létező szereket, amennyiben nemcsak a poloskát, hanem azok petéit is véglegesen kiirtja. Legcsekélyebb foltot sem hagy hátra, tehát még a legfinomabb butoroknál és tapétáknál is bátran használható.

Egy üveg ára 5 és 7 korona. Vidékre 7 koronás üvegnél kevesebb nem küldhető.

Schwartz Jzso, Hatvan-u. 28.

Ha Kőszvényben vagy csuzban szenved, ha reumatikus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

„Tölgyfa balzsam”-ot

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb, kőszvényes vagy csuzos betegségeket, hát és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatásait.

A Tölgyfabalzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors és biztos. Mint lob és dagzmat oszlató szer páratlan. — Csak külsőleg használható egyszerű bedörzsölés által. Egy próba meggyőz arról, hogy a **Tölgyfa balzsam a legjobb szer** a csuz, kőszvény, üdideg zsába, (ischias) ellen feltalált összes szernek között.

1 üveg Tölgyfabalzsam ára 1 kor. 50 fillér.

Mihalovits Jenő gyógyszer-tára Debrecenben.

GÉPOLAJ,

tovottazsir, hengerolaj

és valódi

kék uszó kocsi kenőcs

legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhető

Ungár és Berger

festék és zsiradékárú nagykereskedőknél
Debrecen, Csapó utca 10.

Mindennemű

nyári ruhák tisztítását

jutányosan eszközli

KONCZ JÓZSEF

gőzerőre berendezett
kelmefestő- és vegyészeti ruhatisztító,
Debrecen,

Batthyány-u. 2. és Vár utca 3. szám.
8 (Zenede épület.)

11 éves polgáriba menendő kis leánykám helyébe elemi iskolára cseregyereket keresek, aki háznál a német nyelvet jól elsajátíthatja. Szíves tudakozódásra válaszol

Schesztág Antal mézárós-hentes,
Szepes Gólyaibanán 16.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérenemű, angol ruhavászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosó székely férfiruha szövet
Óriási szőnyeg raktár.

Apró hirdetések.

Levelezés.

HÁZIBARÁTNAK ajánlkozik szeretni vágyó fiatal urnához egy 29 éves művelt csinos fekete fiú, anyagi támogatás kizárva. Teljes emü komoly választ legmélyebb „discretio” mellett „Csunya szemü” jellegével a kiadóhivatalba. 3226

„SZALMA ÖZVEGYNEK” levele van. 3226

„ETA” jellegére levél van. Csunya szemütől.

Ajánlat.

HARISNYAKTÓ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

KIADÓ lakás, garzon vagy irodának. Hunyadi utca 10. sz. 3230

IZLETES házikoszt kapható özvegy uri nőnél, Szent Anna-utca 58. 3218

KÖLTÖZÉSEKET és mindenféle szállításokat vidékre is egy és kétfogatu féderes stráfkocsival elvállal. Csengeri Károly, József kir. herceg-utca 67. 3206

NAPONTA friss tej kapható házhöz szállítva 25-30 liter Bethlen utca 29. 3165

URASÁGOKTOL levetett ruhákat veszek a legmagasabb árban. Neumann M. Bádogos utca 2. szám. 2647

ÓRA JAVÍTÁSOK !!

valamint legszebb és legjobb órák és ékszerek nagy választékban

Kurján Gyula,
mű-órásnál Debrecen, Piac-
utca 42. sz. Lamprecht palota.

Debreceni Első
Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat

Erőátvitel, villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamoszárok tűz és betörés elleni jelzőkészülékek, villamos csengők berendezése és jókarban tartása évi bérlet mellett. Gyógyászati, physikai matematikai készülékek készítése és javítása. Felszerelési anyagok, kerékpárok és alkatrészek rak-
tára. Sajátmotorerővel berendezett galvanizáló telep.

Földvári L. Debrecen.

Kossuth utca 1. szám. Az udvarban.

Egy tanuló felvétetik.

Telefon 168.

Telefon 168.

IGEN JÓ házi koszt kapható Debrecenben, Telleki utca 72. szám. 3248

MINDENFÉLE jó karban levő gazdasági eszközök olcsón eladó. Bergel Dániel zsák- és ponyva kölesintézetébe Piac utca 66. 3231

KÉT-utcai szoba, konyha, spájsz azonnal kiadó. Eötvös-u. 10 sz. 3255

KOSZT kapható Darabas-u. 10. sz. alatt 3251

KÉT szoba, konyha, mellékhelyiségeivel aug. 1-től kiadó, Péterfia-u. 77. sz. 3252

HONVED-u. 14. 2 utcai, 2 udvari szoba, faszín tisztáló 3 lóra, szép udvar nov. 1-től kiadó. 3250

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK, fényérzékeny papírok, lemezek legolcsóbban beszerezhetők Horovitz Zsigmond papirkereskedésében Piac-u. 12. 3254

Kereslet.

HASZNÁLT tűzmentes Wertheim-szekrény keresetetik megvételre. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

SZAKÁCSNÉ, ki a főzés minden ágában tökéletes jártassággal bír, uri házhöz felvétetik. Cim a kiadóba. 3145

TANULO felvétetik Schwarz M. L. divat üzletében Debrecen. 3249

PÉNZTAROS leány felvétetik. Cim a kiadóhivatalba. 3247

ÜGYES fűszerkereskedő segéd azonnal felvétetik Loéánfy-u. 46. sz. 3253

Eladás.

ELADÓ 3 nyilas első rendű föld az Ujvárdon, közel a városhoz. Bővebbet Nap-u. 5. 3219

ELADÓ nyaralóhely. pormentes helyen a Csigekertben 1, vagy 2 nyaraló telepnek alkalmas hely eladó. Cim a kiadóhivatalban.

EGY 6 éves jó hámos ló eladó jutányos árban, Arany János utca 9. 3243

SZÉP nagy leánder eladó. Megtekinthető Homok-u. 139. 3198

ELADÓ 2 és fél nyilas szőlő, fele csemege féle bor, a vétel ár fele rajta maradhat, bővebbet a Takarek és Hitelintézet pénztáránál.

Uj elektrotechnikai vállalat.

Telefon 339. szám.

Villamos világítás, házi és magán telefonok, villany csengők berendezése és jókarban tartása évi bérlet mellett orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és electro motorok szerelése és javítása legjutányosabban s legnagyobb szakértelemmel —

csak Földes és Vajner elektrotechnikai vállalatánál Debrecen, Piac-u. 47. sz. eszközölhetők Saját nickelező és galvanizáló telep.

Zalai Márk tanár

három havi könyvviteli szaktanfolyama gyönyörű irással, levelezéssel, számtannal, váltóismével

1907. aug. 3-án nyílik meg.

Tandij 50 konona.

Beiratás: naponta 10-12 óráig. (Városi bérpalota 2. szám. III. kapu 2. emelet.)

Europa legnagyobb és legtökéletesebb

„URANUS”

VILLAMOS SZÍNHÁZA

a széna vásártéren.

E héten szombaton aug. 3-án

este 8-tól 11-ig óránként tartja

megnyitó előadásait.

1500 kényelmes ülőhely! Saját villamvilágítás!

Kitűnő gazdag műsor!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Tisztelettel!

Suchán és Winkler.

!! Egyéves önkéntes urak figyelmébe !!

Van szerencsém a leendő egyéves önkéntes urakat értesíteni, hogy nálam bármely fegyvernemhez tartozó urak részére a legjobb s legelegánsabb kivitelben és igen jutányos árban készülnek

egyenruhák.

Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségéért felelősséget vállalok

Ugyancsak kitűnő lovagló (britses) nadrágokat valódi angol szabás szerint készítek. — Ugy szintén polgári öltönyöket valamint dicsmagyar öltönyöket a legelegánsabb kivitelben készítek.

Kiváló tisztelettel

KISZEL SÁNDOR

katonai- és polgári szabó. Elsőrendű katonai felszerelési cikkek raktára. Debrecen, Kossuth utca 19. a színházzal szemben.

Vendéglő- és kávéházi felszerelések.

A tavaszi és nyári idényre a legmegbízhatóbb elsőrangú (gyárakból)

szabadalmazott jégszekrényeket

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket, tükrözött karti golyókat, sodronyborítékot és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási diszárak nagykereskedése Piac-u. 57.

Épület- és portále üvegezési vállalat.

PERGELTKÁVÉ

naponta friss pörkölés,
kiváló minőség, kizárólag

Félegyházi János

szabadalmazott

motorüzemű kávépörkölőjén

állítható elő,

1003

Tessék próbát tenni!

Legszebb és legtartósabb

szobapadló lakk

csakis

Neumann Gyula

kizárólagos

festékkereskedésében kapható Debrecen, Hatvan utca 5. sz. I-ső üzlethelyiség.

A „Festék Király”-hoz.

Cimre tessék figyelni.

Telefon 566. szám.